

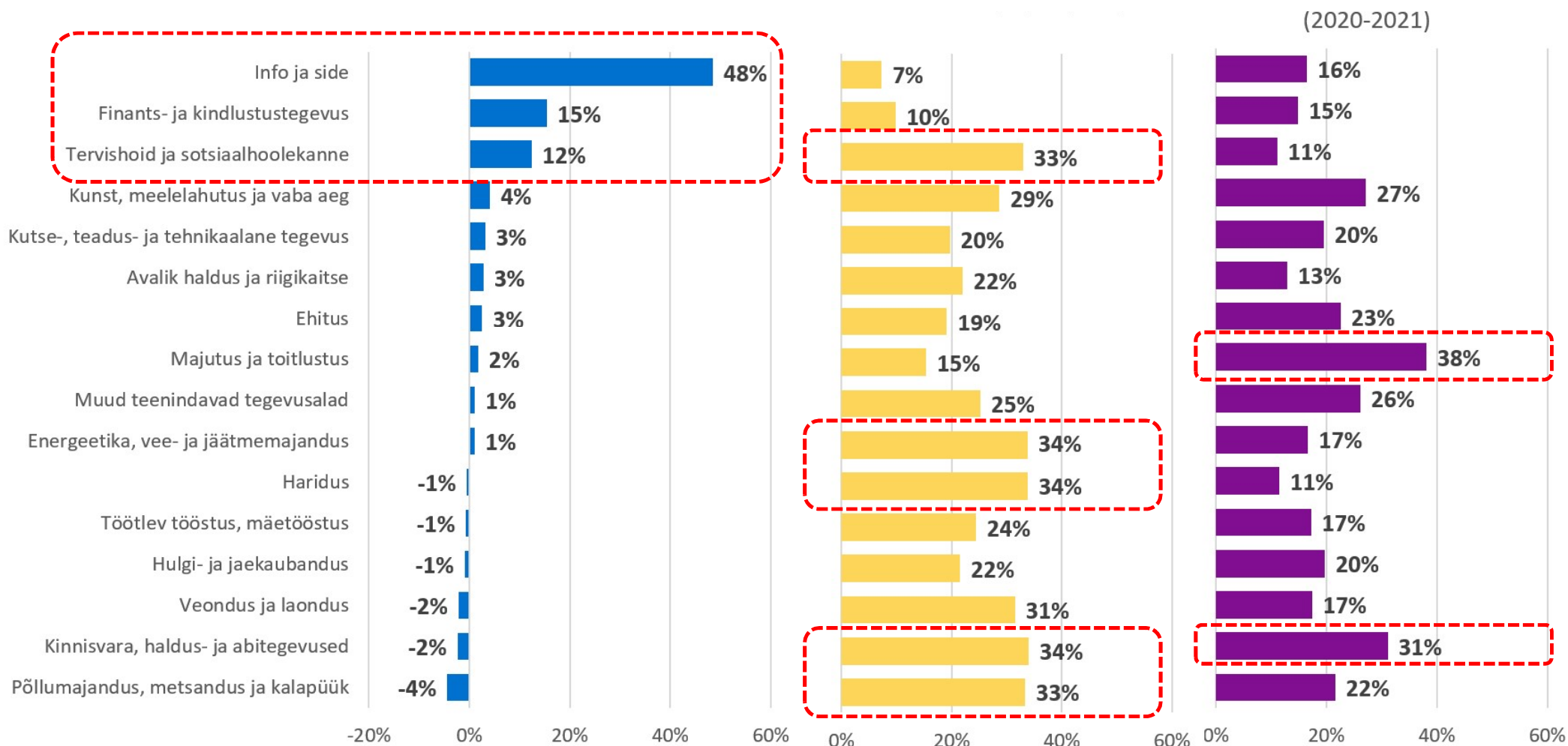
Ühiskonna ja tööturu ootused ning vajadused täienduskoolitusele

Yngve Rosenblad

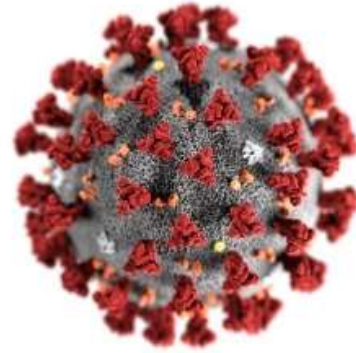
Kutsekoda, OSKA

20.04.2023

Koolitusvajadust tekitavad nii uued tökohad, töötajate pensionile jäämine kui voolavus

Töokohtade arvu prognoositud muutus 2022-2031, pensionile jääjate osakaal 2022-2031 ja voolavus aastast tegevusalati

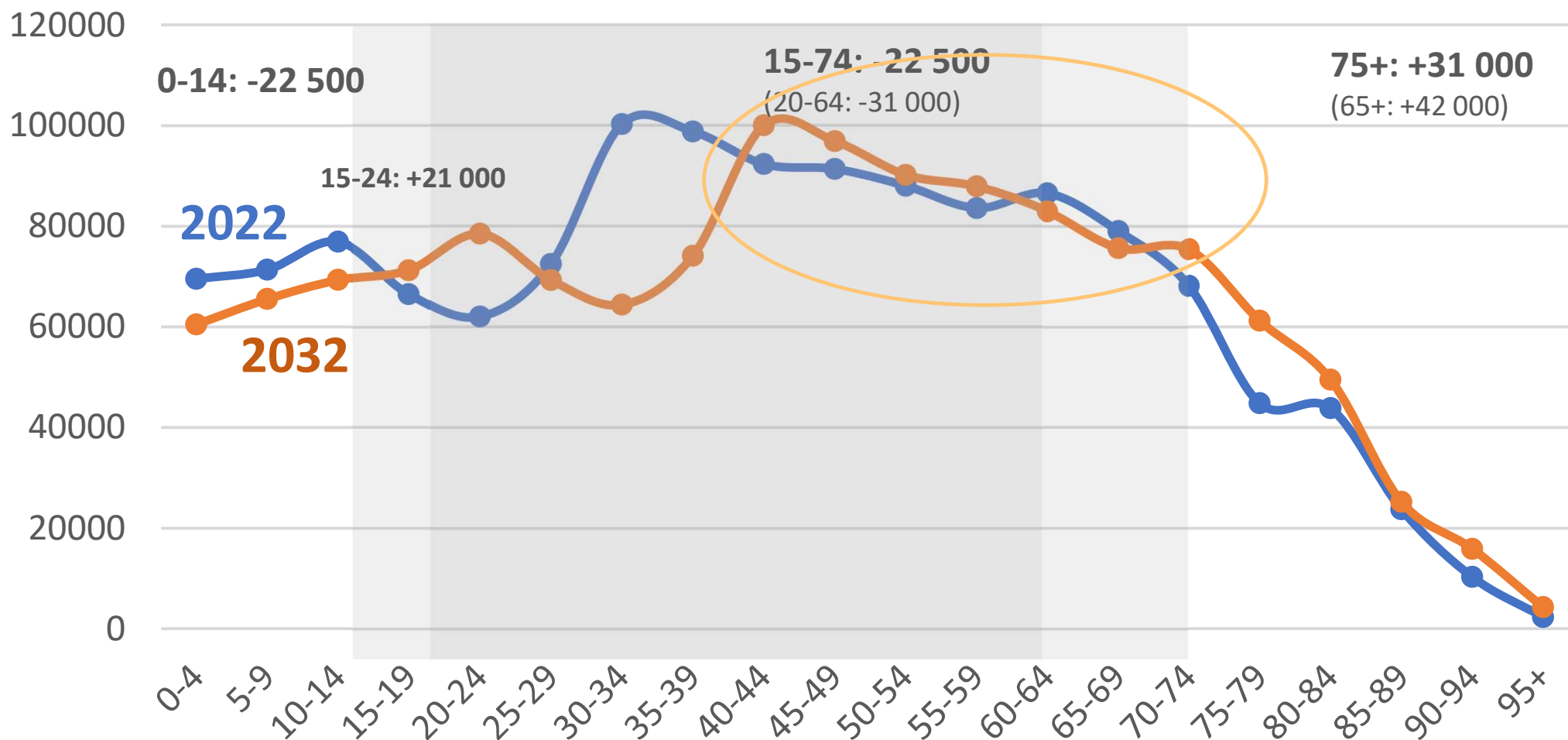
ROHEPÖÖRE

- **Bioloogilise mitmekesisuse säilitamine, kliimaneutraalsus, ringmajandus**
- **Rohe- ja digipööre** on vältimatult **omavahel seotud** (parem ülevaade ressursside kasutamisest, tootmise ja tarbimise optimeerimine, parim võimalik tehnoloogia jne).
- **Keskkonnateadlikkus** – looduslikest protsessidest arusaamise ühildamine töö eesmärkide ja -protsessidega (sh vajalike tehnoloogiliste oskuste arendamine)
- **Ettevõtte tegevusega seotud keskkonnamõjude hindamine** (CO₂-jalajälg, toodete ja teenuste elutsükli analüüs, organisatsiooni kestlikkuse ehk jätkusuutlikkuse raporteerimine)
- **Efektiivsus ja säästlikkus** (ringmajanduse põhimõtte, uuenduslikud lahendused, ressursside säästlik kasutamine)
- **Uued ja keskkonnasõbralikud materjalid ning tehnoloogia** (parim võimalik tehnoloogia)

Foto: elearningindustry.com

Rahvastikuprognosis: nooremaid tööealisi jääb vähemaks

Allikas: Statistikaameti rahvastikuprognosis 2019, stsenaarium 1

I-kujulise kompetentsuse asemel T-kompetentsus, nüüd räägime juba π -kompetentsusest

Lisaks sügavatele erialastele teadmistele ja oskustele on vaja juurde teise sambana erialaseid digioskusi

Inimkonna uued avastused sünnivad mitmete elualade puutekohtadel

Ideaalne töötaja on T-kujulise kompetentsusega:

- süvateadmistega vähemalt ühel alal
- oskustega mõista ning omavahel siduda erinevaid elualasid ja nendega tegelevaid inimesi

Oma ala spetsialist!

IKT-oskused, mida on vaja paljudel ametialadel

- kaugtöö tehnoloogiliste lahenduste ja **virtuaaltöö platvormide** valimine ja kasutamine
- infoturbe ja **digiturvalisuse** teadmised ja oskused
- **digitaalse sisuloome, digitaalsete teenuste** arendamine
- **sotsiaalmeedia** kanalite ja rakenduste turvaline kasutamine
- **andmeanalüüs**, andmete visualiseerimine ja tõlgendamine
- infosüsteemide ja rakenduste nn **targa tellija oskused**
- **autoriõiguse** ja **isikuandmete** kaitse teadmised
- **protsessijuhtimise** oskused, optimeerimise oskused
- masinate **seadistamine**, kaughooldus, automaatika, robotika, mehhatroonika

- **Isikuteenuste kvaliteet on ebaühtlane, osa isikuteenindajaid pakub teenust erialase väljaõppeta, kuid teenuseosutaja oskamatu tegevusega võib kaasneda oht inimese tervisele**

Isikuteenuste valdkonna koolitused on ebaühtlase kvaliteediga ja osaliselt ebapiisava mahuga

- kehtestada kompetentsuse tõendamise nõue
- baaskoolituse maht ja sisu kokku leppida
- koolituspartnerite valikul pöörata rohkem tähelepanu koolitaja kompetentsusele ja koolituse sisulisele kvaliteedile

Personaliseerituma õppe pakkumine võiks olla üks tulevikusuundumus, kuid probleemiks on ressursimahukus

Töö- ja elustiil võimendab üha enam vajadust lühemaajaliste ja konkreetsetele teemadele keskenduvate õppeperioodide järele

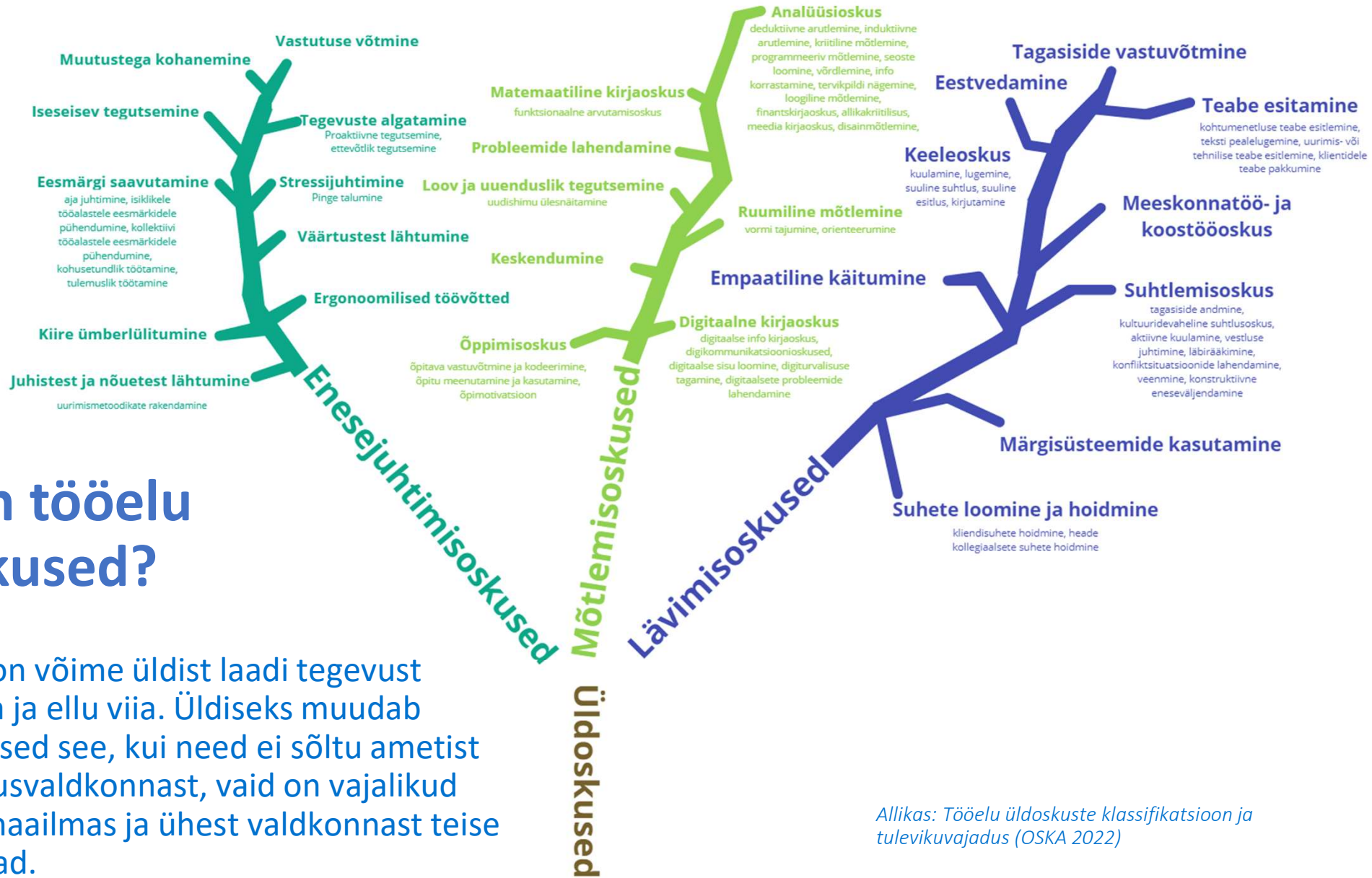
Tasemeõppe lõpetanutest üksi on vähe **IKT-spetsialistide** kasvava vajaduse katmiseks nii IKT-sektoris kui väljaspool. Ekspertide hinnangul piisab IKT valdkonnas karjäär alustamiseks ka kuni 1,5 aastasest erialasest väljaõppest. Lisaks tasemeõppele on vaja jätkata riiklikult toetatava ümber- ja täiendõppe mudeliga. Kasvava vajadusega põhikutsealad on näiteks tarkvaraarendaja, andmeanalüütik, küberturbejuht, kasutajakogemuse ja kasutajaliidese disainer.

Töötava õppija seisukohalt on sama tähtsal kohal ka paindlikkus õppetöö intensiivsuse ja koormuse suhtes

Nõudlus sotsiaalvaldkonna täienduskoolitustele on suurem kui pakkumine, koolitustele on keeruline kohta saada. Täiendusõppevõimalustele puudub süsteemne lähenemine ning erakoolituste kvaliteedi üle puudub järelevalve, mistõttu tuleks senisest enam tegeleda täienduskoolituste kvaliteedisüsteemi parandamisega ning sedakaudu aidata kaasa valdkonna töötajate oskuste ühtlasema taseme saavutamisele.

Mis on tööelu üldoskused?

Üldoskus on võime üldist laadi tegevust planeerida ja ellu viia. Üldiseks muudab töötegevused see, kui need ei sõltu ametist ega tegevusvaldkonnast, vaid on vajalikud kogu töömaailmas ja ühest valdkonnast teise ülekantavad.

Allikas: Tööelu üldoskuste klassifikatsioon ja tulevikuvajadus (OSKA 2022)

OSKA üldoskuste TOP 10

Enesejuhtimis- oskused 	Mõtlemis- oskused 	Lävimis- oskused
Muutustega kohanemine	Analüüsioskus	Meeskonnatöö- ja koostööoskus
Tegevuste algamine (proaktiivsus)	Õppimisoskus	Suhtlemisoskus
Eesmärgi saavutamine	Probleemilahendusoskus	Keeleoskus
	Loov ja uuenduslik tegutsemine	

oska.kutsekoda.ee

yngve.rosenblad@kutsekoda.ee

- OSKA tööturu trendikaardid <https://oska.kutsekoda.ee/trendid/>
- OSKA üldprognoos <https://oska.kutsekoda.ee/uuring/oska-uldprognoos-2022-2031/>
- OSKA valdkonnauuringud
<https://oska.kutsekoda.ee/uuringud/valdkonnauuringud/>
- COVID-19 uuring <https://oska.kutsekoda.ee/uuring/covid-19-mojude-eriuuring/>
- Digi- ja roheoskuste kaardistus
<https://oska.kutsekoda.ee/uuring/oska-ulevaade-digi-ja-rohepoordeks-vajalikest-oskustest/>
- Üldoskuste uuring <https://oska.kutsekoda.ee/uuring/tooelu-uldoskuste-klassifikatsioon-ja-tulevikuvajadus/>
- Tööturu näidikulehed <https://oska.kutsekoda.ee/naidikulehed/>

